

MARTIN JONÁŠ

STO ROKOV OD NARODENIA

prof. Tatjana Bovdišová

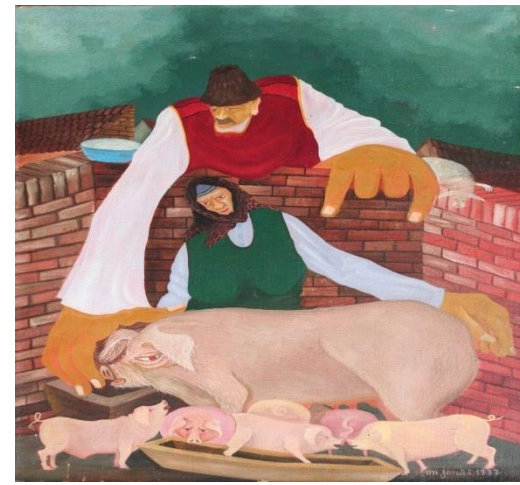
O ŽIVOTE MAJSTRA JONÁŠA

- Narodil sa 9. mája 1924.
- V Kovačici zakončil štyri triedy základnej školy.
- Učítelia v škole spozorovali jeho talent na kreslenie.
- Po vojne začal intenzívnejšie maľovať.
- Mal manželku Zuzanu a syna Martina.
- Zomrel 31. januára 1996.

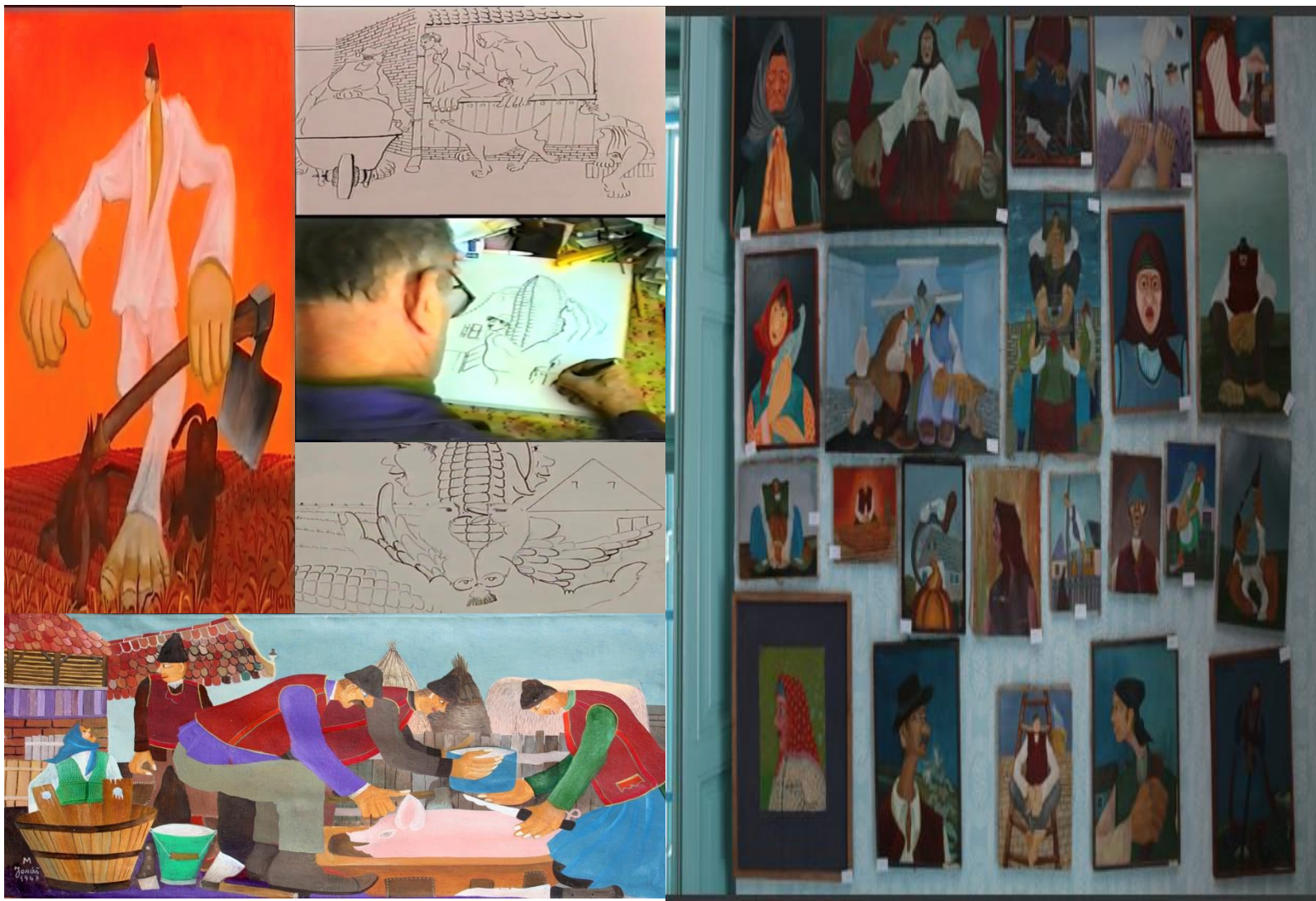

VÝSTAVY...

- 1952 - prvá spoločná výstava obrazov v Kovačici
- 1962 - prvá samostatná výstava obrazov v Belehrade
- 1964 - prvá samostatná výstava obrazov v zahraničí (v Švajčiarsku)

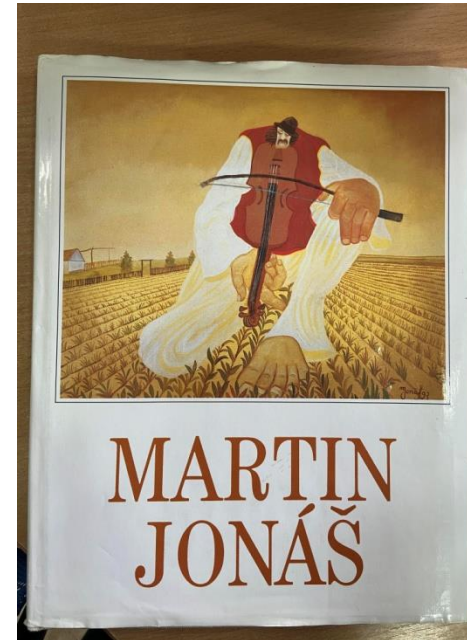
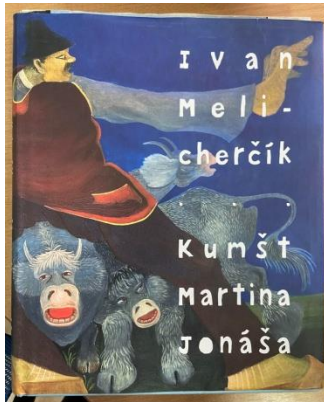

JONÁŠOVA VÝTVARNÁ POETIKA

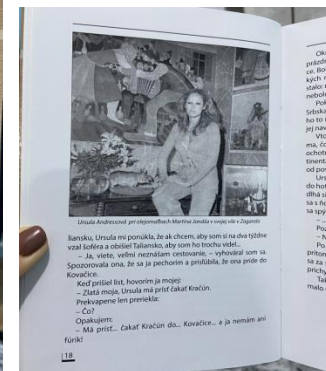

KNIŽNÉ VYDANIA O JONÁŠOVI A JEHO TVORBE

- Martin Jonáš (1994)
- Kumšt Martina Jonáša (2009)

- Spomienky Martina Jonáša na stretnutia so svetovými celebritami (2020)

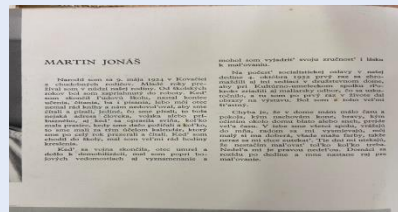

JONÁŠ V ĎALŠÍCH PUBLIKÁCIÁCH

○ *Seljaci slikari iz Kovačice* (1962)

○ *Naivné umenie v Juhoslávii* (1964)

- na jeho malbách a kresbách je symbolom alebo archetypom pracovného poľnohospodára.

Otvorené je podstatnej metafyzickej pravdy sedliackeho bytia, ktoré podáva vtipne a bez patetiky a na ktorej spočíva celkový odkaz výtvarného diela Martina Jonáša, v jeho autentickosti a humornosti, či anekdotická číra, ktorá sa u Jonáša - tak ako aj v našej ľudovej tradícii - neraz nadväzuje na erotické príbehy. Tak kultúrny nárok na jeho obrázkoch nájdeme chápať ako filosofický symbol, znak demonom plodnosti. Tu je tiež aj tekutá ako symboli plodnosti a tehotnosti, teda ako ľudský princíp, ktorá sa vlastne o erotiku v zmysle najväčšej sily, ktorá umohla sveta vzniknúť a obstať.

Martin Jonáš tiež veľmi rád výtvarne meditoval o existenčných a kozmických danostiach vo forme symbolov, alebo

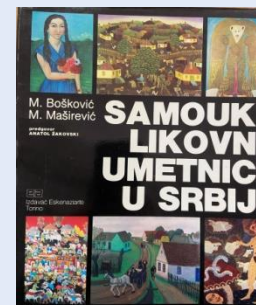
○ *Samouki likovni umetnici u Srbiji* (1977)

○ *Štyridsať rokov Galérie*

○ *insitného umenia*

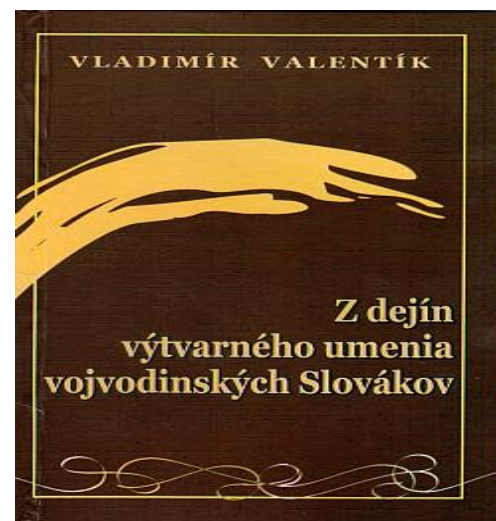
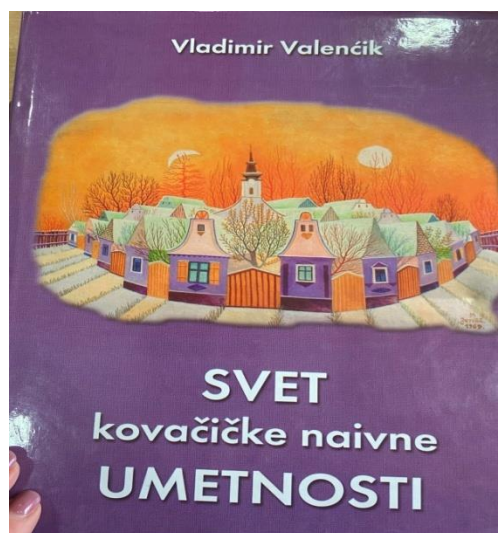
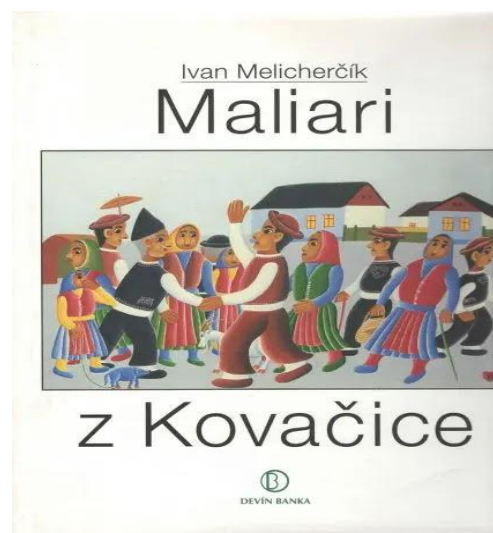
○ *v Kovačici* (1996)

○ *Umenie inštinktu* (1996)

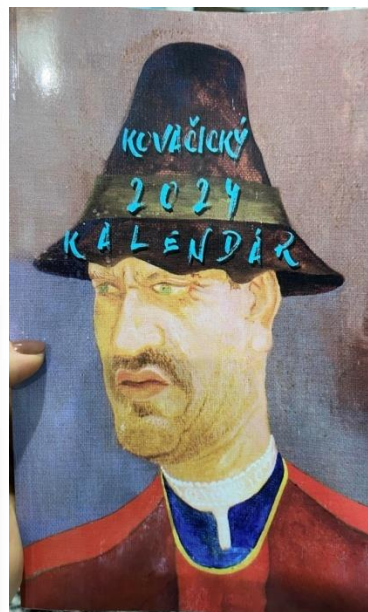
JONÁŠ V ĎALŠÍCH PUBLIKÁCIÁCH

- *Maliari z Kovačice* (1998)
- *Svet kovačického insitného umenia* (2003)
- *Z dejín výtvarného umenia vojvodinských Slovákov* (2008)

JONÁŠ V ĎALŠÍCH PUBLIKÁCIÁCH

- *Velkí-malí snaživci Kovačice (2008)*
- *Kovačický kalendár (2023)*

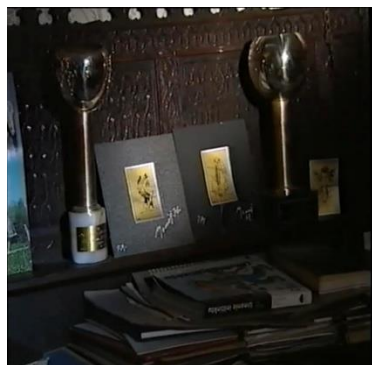

SVETOVÉ PUBLIKÁCIE

○ *Enciklopedija naiivne umetnosti sveta* (1984)

NAMIESTO ZÁVERU

POUŽITÁ LITERATÚRA

- BIHALJI MERIN, Oto: *Naivné umenie v Juhoslávii*. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1964
- *Kovačický kalendár*. (red. Pavel Matúch). Kovačica: Memoriálne stredisko Dr. Janka Bulíka, 2023, s. 164-196)
- MELICHERČÍK, Ivan: *Kumšt Martina Jonáša*. Bratislava: Roland Torsten Advertising, 2009
- MELICHERČÍK, Ivan a kol.: *Martin Jonáš*. Martin: Matica slovenská, 1994. s. 220
- MELICHERČÍK, Ivan: *Umenie inštinktu*. Bratislava: Rabbit and Solution studio, 1996
- MIHAILOVIĆ, Milivoje: *Seljaci slikari iz Kovačice*. Kovačica: Dom kulture, 1962
- VALENTÍK, Vladimír: *Spomienky Martina Jonáša na stretnutia so svetovými celebritami*. Báčsky Petrovec: Slovenské vydavateľské centrum, 2020, s. 62
- VALENTÍK, Vladimír: *Z dejín výtvarného umenia vojvodinských Slovákov*. Nový Sad: Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny, 2007

ĎAKUJEM ZA
POZORNOST!

